

N:o 3.

Af herr C. F. Vahlquist, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående tidigare inträde af rätt till underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa för nu kvarstående indelt manskap.

Med 1901 års härordning ställas allt större kraf på befäl och menige, och icke minst gäller detta de förut så kallade indelta infanteriregementenas personal, såväl på grund af den betydligt ökade årliga tjänstgöringstiden som öfningarnas intensitet. Det är därför helt naturligt, att det kvarvarande indelta manskapet, särskildt vid den tjänstetid, som inträffar mellan 40:de och 50:de lefnadsåren, i allmänhet har svårt att följa med de kräfvande öfningarna. Detta framgår ock vid de årliga generalmönstringarna, och äfven mellan dessa, då manskap i stor mängd anmäler sig för afskeds erhållande, i de flesta fall af den orsak, att det icke anser sig besitta de kroppskrafter och den spänstighet, öfningarna numera kräfva. Och synes mig detta ganska naturligt. I allmänhet ägna sig dessa indelta mellan öfningarna åt grofarbete, något, som ingalunda höjer deras förmåga att, i synnerhet efter 40:de lefnadsåret, följa med och deltaga i öfningarna. De blifva i stället mindre tjänstbare, ty de få, som man säger, i hemarbetet fara illa med sin kropp. *De nödgas alltså söka afsked redan innan de nått minimitjänsteåldern för underhålls erhållande ur Vadstena krigsmanshuskassa, en tjänsteålder, som nu är fastställd till minst 25 tjänsteår.*

Det förefaller mig dock hårdt, att den indelte soldaten, utan att vid den nya härordningens antagande hafva erhållit någon förbättrad ekonomisk ställning utan tvärtom, skall på grund af förklarlig oförmåga att, under den åldersperiod jag ofvan anført, fullgöra de synnerligen kräfvande

öfningarna, nödgas afstå från det blygsamma understöd på ålderdomen, som det hittills efter 25 å 30 tjänsteår utgående underhållet från Vadstena krigsmanshuskassa förlänat honom. Rättvisa och billighet fordra, att någon nedsättning i tjänsteåldern medgifves, på det att äfven nuvarande indelte soldater vid infanteriet måtte beredas möjlighet att komma i åtnjutande af denna lilla »ålderdomsförsäkring». I någon mån skulle detta kunna ske därigenom, att nu bestämd tjänsteålder 25 och 30 år sattes till 20 och 25 tjänsteår.

Den nuvarande indelte soldaten skulle då efter 25 tjänsteår erhålla samma underhåll, som nu utgår efter 30 tjänsteår och efter 20 tjänsteår det underhåll, som nu utgår efter 25 tjänsteår.

Nu gällande bestämmelser rörande villkoren för underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa samt underhållens belopp framgå af bifogade nummer af Svensk författningssamling, och hänvisas i öfrigt till »författningar för armén» af kaptenen m. m. G. M. Stiernsvärd 1844: »krigs- och militärförtjänsters belönande».

På grund af hvad jag sålunda anfört, får jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville besluta att i skrifvelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t täcktes vidtaga sådana åtgärder, att nu kvarstående indelt manskap måtte blifva berättigadt till underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa efter respektive 20 och 25 tjänsteår i stället för efter nu bestämda 25 och 30 tjänsteår.

Stockholm den 19 januari 1904.

Conrad Vahlquist.

Kungl. arméförvaltningens å civila departementet kungörelse, angående förändring i bestämmelserna om underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa;

gifven i Stockholm den 14 juni 1881.

Genom nådigt bref till arméförvaltningen af den 6 nästlidne maj har Kungl. Maj:t, som ansett en förbättrad pensionering för arméns manskap vara af behof påkallad och nu kunna, genom användande af befintliga

tillgångar, åvägabringas, funnit godt, jämte förklarande, att de i nådiga skrifvelsen af den 21 april 1852, angående i vissa fall medgifven uppflyttning i högre klasser för Vadstena krigsmanshusgratialister, meddelade föreskrifter skola med innevarande års utgång upphöra att vara gällande, i nåder stadga och förordna:

1:o att underhållstagare i fjärde klassen af Vadstena krigsmanshuskassa skola, i likhet med hvad redan nu finnes stadgadt, om de vid afskedets erhållande tillhört värfvade armén, vid upphunnen sextio års ålder, men, då de afskedats från indelta armén, vid uppnådda sextiofem lefnadsår uppflyttas i tredje underhållsklassen;

2:o att underhållstagare i tredje klassen af förenämnda kassa skola, då de hunnit en ålder af sjuttiotvå år, uppflyttas i andra underhållsklassen;

3:o att alla underhållstagare, som uppnå åttio års ålder, skola vid nämnda ålder uppflyttas i första underhållsklassen;

4:o att korpraler af infanteriet och deras vederlikar af arméns öfriga truppslag, hvilka i berörda egenskap berömligt tjänstgjort minst två år före afskedet, skola erhålla en tillökning af 24 kronor utöfver det vanliga för afskedade soldater bestämda underhållsbeloppet; och

5:o att vice korpraler, hvilka undfått afsked efter 1878 års ingång och i sådan egenskap berömligt tjänstgjort minst två år före afskedet, skola erhålla en förhöjning af 12 kronor utöfver det vanliga soldatunderhållet;

skolande dessa föreskrifter träda i kraft från och med 1882 års början samt underhållsförhöjning i hvarje särskildt fall beräknas från början af halfåret näst efter det, hvarunder den föreskrifna lefnadsåldern upphunnits; hvarjemte arméförvaltningen i nåder bemyndigats att jämväl hädanefter i underdånighet hemställa om sådana speciella undantag från den allmänna underhållsklassifikationen, som af särskilda omständigheter må kunna för-
anledas.

I sammanhang härmed har Kungl. Maj:t, med ändring af motsvarande föreskrifter uti nådiga underhållsreglementet för Vadstena krigsmanshusgratialister af den 5 december 1815, beslutit att till åtnjutande af underhåll från nämnda kassa må uppföras:

i *första klassen*, med årligt gratial af 72 kronor, a) den, som i fält mot rikets fiender eller vid annat tillfälle i kronans tjänst förlorat arm eller ben, och b) den, som vid något af berörda tillfällen ådragit sig kroppsskada af sådan beskaffenhet, att skadan haft till påföljd vare sig

sinnesrubbing eller förlust af syn eller obotlig sjukdom med däraf föranledd oförmåga att i någon mån genom arbete bidraga till sin utkomst; skolande arméförvaltningen äga att, när särdeles bevekande omständigheter förekomma, hos Kungl. Maj:t i underdånighet anmäla personer i denna klass till ännu högre underhåll, intill 100 kronor årligen;

i *andra klassen*, med årligt gratial af 48 kronor, den, som uti något af omförmälda fall antingen förlorat bruket af en eller flere lemmar eller på annat sätt blifvit så svårt skadad eller ock ådragit sig sådan sjuklighet, att han i följd däraf endast i ringa mån kan med arbete bidraga till sin utkomst;

i *tredje klassen*, med årligt gratial af 24 kronor, den, som under tjänstgöring ådragit sig antingen mindre skada, hvilken vid arbete är honom till hinder, eller sådan sjukdomsåkomma, som kan hafva menlig inverkan på hans arbetsförmåga, äfvensom den, hvilken med utmärkt välförhållande deltagit i krig mot rikets fiender eller varit i kronans tjänst fulla trettio år eller därutöfver; och

i *fjärde klassen*, med årligt gratial af 15 kronor, *a)* den af manskapet vid värfvade armén, med undantag för Värmlands fältjägarrekår, eller den vid optiska telegrafstaten anställda telegrafist, som vid afskedstagandet fyllt 40 år och tjänat i minst 20 år; *b)* den af manskapet vid arméns jägarrekårer, hvilken uppnått 45 lefnads- och 25 tjänsteår; samt *c)* manskap vid indelta kavalleriet och infanteriet, som, enligt grunderna i nådiga brefven den 10 september 1831 och den 30 december 1835, kungjorda genom krigskollegii kungörelser den 18 november 1831 och den 27 januari 1836, erhållit afsked med anmälan till underhåll på expektans, så snart den afskedade uppnått en ålder af 50 år och 30 år från hans antagande i tjänst förflutit.

Slutligen har Kungl. Maj:t i ofvan förstnämnda nådiga bref tillika förklarar, att genom hvad sålunda blifvit föreskrifvet ändring icke skett uti föreskriften dels i nådiga brefvet den 11 september 1837, att manskap af gardesregementena, som vid generalmönstringstillfället uppnått 19 tjänsteår, må kunna afskedas, med rättighet att, vid afgang ur krigstjänsten, undfå underhåll, så framt karlen då tjenat i fulla 20 år och uppnått eller så snart han uppnår 40 lefnadsår, dels ock i nådiga kungörelsen den 3 april 1821, därom att, när pensionär genom döden afgår, begravningshjälp med 4 kronor 50 öre må till den afidnes anhöriga eller rättsinnehafvare från Vadstena krigsmanshuskassa utbetalas, hvilka stadganden sålunda fortfarande lända till efterrättelse.

Hvilket allt kungl. arméförvaltningen, på nådig befallning, skolat till kännedom och vederbörandes underdåniga efterrättelse härmed kungöra.

Stockholm den 14 juni 1881.

N. A. VARENIUS.

C. L. FORSBERG.

ERIC HOLMERTZ.

Adolf Hessler.

Kungl. arméförvaltningens å civila departementet kungörelse, angående pensionsrätt för indelt manskap vid Västerbottens och Norrbottens regementen samt Jämtlands fältjägerregemente;

gifven i Stockholm den 4 juli 1893.

Under den 17 juni detta år har Kungl. Maj:t funnit godt i nåder förordna,

att stadgandet i nådiga brevet den 6 maj 1881 om rätt för manskapet vid arméns jägarekårer till underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa i fjärde klassen vid uppnådda 45 lefnads- och 25 tjänstår skall fortfarande äga tillämplighet å det iadelta manskapet vid Västerbottens och Norrbottens regementen samt Jämtlands fältjägerregemente.

Hvilket arméförvaltningen å civila departementet skolat härmed till kännedom och efterrättelse kungöra. Stockholm den 4 juli 1893.

ALFRED SJÖBERG.

WILHELM HENSCHEN.

Carl Angelin.

Kungl. arméförvaltningens å civila departementet kungörelse angående förhöjning i de från Vadstena krigsmanshuskassa utgående gratial; gifven i Stockholm den 7 september 1900.

Sedan, med anledning af sist församlade Riksdags beslut, Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 22 juni innevarande år funnit godt förordna:

att de för manskap af indelta armén, som efter ingången af år 1901 afskedas, utgående gratial från Vadstena krigsmanshuskassa skola höjas till 36 kronor i tredje klassen och 24 kronor i fjärde klassen,

har kungl. arméförvaltningen å civila departementet, på nådigste befallning, skolat sådant för vederbörandes kännedom härigenom kungöra.
Stockholm den 7 september 1900.

ALFRED SJÖBERG.

G. WILLNER.

Carl Angelin.

Kungl. arméförvaltningens å civila departementet kungörelse angående rätt för arméns manskap att efter fyllda 30 tjänstår komma vid afskedet i åtnjutande af underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa genast, oaktadt ännu icke uppnåtts 50 lefnadsår; gifven i Stockholm den 12 mars 1901.

Enligt nådigt bref af den 22 februari 1901 har Kungl. Maj:t — uppå underdåniga besvär af soldat, hvilken, efter att vid afskedet hafva tjänat öfver 30 år, dock, på grund däraf, att han då ännu icke uppnått 50 lefnadsår, blifvit vid generalmönstring förklarad böra komma i åtnjutande af underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa endast efter expektans — funnit honom berättigad att bekomma underhåll i tredje klassen af nämnda kassa, räknadt från och med månaden näst efter afskedstagandet.

Hvilket kungl. arméförvaltningen å civila departementet velat till vederbörandes kännedom meddela. Stockholm den 12 mars 1901.

ALFRED SJÖBERG.

WILHELM HENSCHEN.

Carl Angelin.